

Statens Veterinärmedicinska Anstalt 1911-1982
SE/RA/420397
Riksarkivet

SVAs utveckling 1909-1944

År 1897 väcktes i vårt land för första gången tanken på centrala institut för diagnostik och utredningar av sjukdomar hos människor och djur. År 1909 inrättades statsmedicinska anstalten, från vilken statens bakteriologiska laboratorium (SBL) avsåndrades 1918.

År 1911 inrättades statens veterinärbakteriologiska anstalt i form av en liten odelad enhet under ledning av en föreståndare med professors tjänsteställning. Diagnostik av nötkreaturstuberkulosen och tillverkning av tuberkulin var de huvudsakliga arbetsuppgifterna.

År 1919 uppdelades anstalten på en diagnostisk och en serologisk avdelning. Under 1930-talet expanderade verksamheten starkt och nya discipliner tillkom (t.ex. patologi, kemi och parasitologi). De ursprungliga lokalerna, inrymda i veterinärhögskolans institutionsbyggnad för patalogisk anatomi och bakteriologi blev för trånga och verksamheten spreds ut över ett stort antal lokaler i Stockholm och dess omgivning. I det läget var behovet av utredning om anstaltens verksamhet och organisation uppenbar.

Efter sålunda företagna utredningar i slutet av 1930-talet och början av 1940-talet fick anstalten 1944 en ny organisation, nya lokaler och nytt namn - statens veterinärmedicinska anstalt. Med den organisation, som framgår av fig. 1 och de nya lokalerna på Experimentalfältet fick anstalten de yttre ramar för sin verksamhet, som den i princip ännu har. Liksom under 1930-talet har verksamheten emellertid nu återigen expanderat så starkt att dessa ramar sprängts - inte så mycket i fråga om organisationen, som med några undantag successivt kunnat anpassa tillverksamheten, men desto mer i fråga om lokaler. en kort redogörelse skall lämnas för utvecklingen under 50-, 60 och 70-talen som en belysning härav.

SVAs utveckling 1944-1982

Den organisation, som SVA hade under 1970-talet framgår av fig. 2, är resultatet av ett flertal punktvisa åtgärder som en följd av utredningar m.m. De viktigaste statliga utredningar, som på ett eller annat sätt berört SVA under denna tid, är följande:

1948. Styrelsens för SVA utredning rörande viss omorganisation av den bakteriologiska avdelningen för att möjliggöra virologisk forskning (1949 års statsverksprop IX ht, p 44).

1948. Kungl Maj:ts uppdrag till överdirektören G A bouveng att verkställa utredning angående möjligheterna att åstadkomma en gemensam styrelse m.m. för veterinärhögskolan och SVA (betänkande avgivet 1949, stencil, 1950 års statsverksprop X ht, p 61).

1950. Veterinärstyrelsens och styrelsens för SVA utredning beträffande frågan om möjligheterna att överflytta vissa arbetsuppgifter från anstalten till hushållningssällskapens veterinärbakteriologiska laboratorier och därmed sammanhängande göromål (förslag avgivet 1952, stencil; prop 1953:71).

1951. Kungl Maj:ts uppdrag till veterinärstyrelsen att verkställa utredning rörande förutsättningarna för tillverkning av MK-vaccin inom landet m.m. (förslag avgivet 1953; 1956 års statsverksprop IX ht, p 75).

1955. Kungl Maj:ts uppdrag till fältveterinär F Wilhelmson att verkställa utredning rörande behovet av personal, utrustning och lokaler för virologiska undersökningar och preparatproduktion inom det veterinärmedicinska området (betänkande avgivet 1957,

sedermera överlämnat till 1958 års veterinärhögskoleutredning att beaktas i dess arbete.)

1958. 1958 års veterinärhögskoleutredning (VH-utredningen - betänkande SOU 1962:33 och SOU 1964:12; prop 1965:38).

1958. 1958 års SBL-utredning (betänkande 1960, stencil; prop 1961:37).

1959. Försvarsmedicinska forskningsutredningen (betänkande SOU 1962:34, förslag i vissa delar tillgodosett genom prop 1965:38).

1960. 1960 års försöksdjursutredning (betänkande 1963, stencil; 1971 års statsverksprop IX hat, p G5).

1960. Kungl Maj:ts uppdrag till SVA att utreda frågan om åtgärder till bekämpande av smittsamma fisksjukdomar (betänkande 1965, stencil; 1967 års statsverksprop IX ha, p G6).

1961. Veterinärstyrelsens och styrelsens för SVA framställning om inrättandet av en befattning som statsepizootolog för utredningsarbete rörande smittsamma husdjursjukdomar och genom djur överförbara smittor (1964 års statsverksprop IX ht, p 76).

1963. Livsmedelsstadgekommittén (betänkande SOU 1970:6 och 7; prop 1971:62).

1964. 1964 års naturresursutredning (betänkande SOU 1967:43 och 44; prop 1968:37).

1964. 1964 års rennäringsakkunniga (betänkande SOU 1968:16; prop 1971:51).

1965. 1965 års veterinärmedicinska utredning (betänkande avgivet 1967, stencil; prop 1970:37).

1965. 1965 års veterinärväsendeutredning (betänkande 1967 - stencil Jo 1967:6, 1968 - stencil Jo 1968:3, prop 1969:43 och 1971 - SOU 1971:3).

1966. Samtliga centrala servicefunktioner, bl.a. serumexpedition och centraldisk, sammanförda till ekonomisektionen, varigenom en avlastning skett för de vetenskapliga avdelningarna, särskilt då produktions- och kemiska avdelningarna. Redovisat i 1966 års petitaskrivelse.

1967. Kungl Maj:ts uppdrag till kanslichefen Yngve Eriksson att utreda grunderna för taxesättningen vid vissa anstalter på jordbrukets området (betänkande angående preparatpriserna vid SVA, 1971, stencil).

1969. Läkemedelsförsörjning i samverkan (betänkande SOU 1969:46; prop 1970:74).

1970. Statsmakternas beslut om omlokalisering av SVA och veterinärhögskolan till Uppsala samt samordning med lantbrukshögskolan (prop 1970:37, JoU 1970:23, rskr 1970:235).

1970/71. Utredning i samråd med bl.a. riksrevisionsverket om omläggning av den ekonomiska redovisningen till system S med anslutning till lantbrukshögskolans redovisningscentral (verkställt per 1.7.1971).

1971. Delegationen för samordning av den statliga läkemedelsproduktionen om förläggningen av SVAs produktionsavdelning (beslutet överlämnat till industridepartementet januari 1972).

1976. Virologiska avdelningen omlokaliseras till biomedicinska centrum i Uppsala.

1977. Statsmakternas beslut om ändrad organisation för jordbrukets högskolor m.m. (prop 1976/77:67). Jordbrukets högskolor sammanfördes till Sveriges lantbruksuniversitet. SVA erhöll en i huvudsak självständig ställning men med gemensam styrelse med Sveriges lantbruksuniversitet.

1977. PM av Åkergruppen "Förläggning av djurhållningen för produktion av normalblod och normalserum". Utredningen ledde fram till beslut om förläggning av produktionen av normalblodprodukter till Håtunaholm.

1979. SVAs huvuddel omlokaliserat till Uppsala (frånsett produktionsavdelningen och delar av ekonomisektionen).

1981. Betänkande avgivet av SVA-SLL Utredningen. "Översyn av statens veterinärmedicinska anstalt", Ds Jo 1981:9.

1981. Rapport från arbetsgruppen för en samordnad vaccinproduktion "Samordning av humanmedicinsk och veterinärmedicinsk vaccinproduktion m.m." Ds S 1981:10.

1982. Statsmakernas beslut om ny organisation fr.o.m. 1982-02-01 för statens veterinärmedicinska anstalt (prop 1981/82:122) SVA erhöll ånyo en egen styrelse men är i vissa frågor underställd styrelsen för Sveriges lantbruksuniversitet. Rutinproduktionen av vacciner läggs ned och överförs till ett nyinrättat vaccininstitut (alt till SBL) för samordning med humansidan.

1982. Kvarvarande delar av produktionsavdelningen (vaccinenheten) omlokaliseras till Uppsala.

Arkivförteckningen omfattar åren 1911–1912 och är gjord efter den organisationsplan som fanns för anstalten under 1960- och 1970-talen (se fig 3). Varje avdelnings arkivbestånd har ordnats och förtecknats för sig. Arkivbestånden t.o.m. 1960 är till största delen levererade till riksarkivet, och från vissa avdelningar en bit in på 1960-talet. Från konsulentavdelningen, virologiska avdelningen och statsepizootologen har ingen leverans av arkivhandlingar skett. Ordnings- och förteckningsarbetet har utförts vid två olika tidpunkter. 1978–1979 av Isolde Bothén och Lars Hallberg. 1984 av Elisabeth Celander.

Efterleverans (L 314/91) vol F 1:1 Ekonomisektionen inordnad 1992-02-18.
E. Göterfelt.

Gallringsbeslut 1984-04-18

Statens Veterinärmedicinska Anstalt (SVA) beslöt att jämlikt SFS 1978:182, allmänna gallringsförordningen, utgallra handlingar i SVA:s arkiv enligt bifogad lista med gallringsfrister som anges i varje särskilt fall.

Göran Hugoson
Föreståndare

Gallringsplan för SVAs arkiv

<i>Handling</i>	<i>Gallringsfrist</i>	<i>Gallring enligt</i>
Semester- och ledighetsansökningar	6 år	SFS 1978:182 2§:1
Läkarvårdskvitton – läkemedelsbevis	10 år	SFS 1978:182 2§:1
Löneutbetalning efter räkning	10 år	SFS 1978:182 2§:1
Tjänsteresetillägg	10 år	SFS 1978:182 2§:1
Övertidsrapporter	5 år	SFS 1978:182 2§:1
Förhandlingsunderlag till tjänst	5 år	SFS 1978:182 2§:1
Sjukkort A och B	2 år sedan tjänsteman slutat sin tjänst hos SVA	SFS 1978:182 2§:1

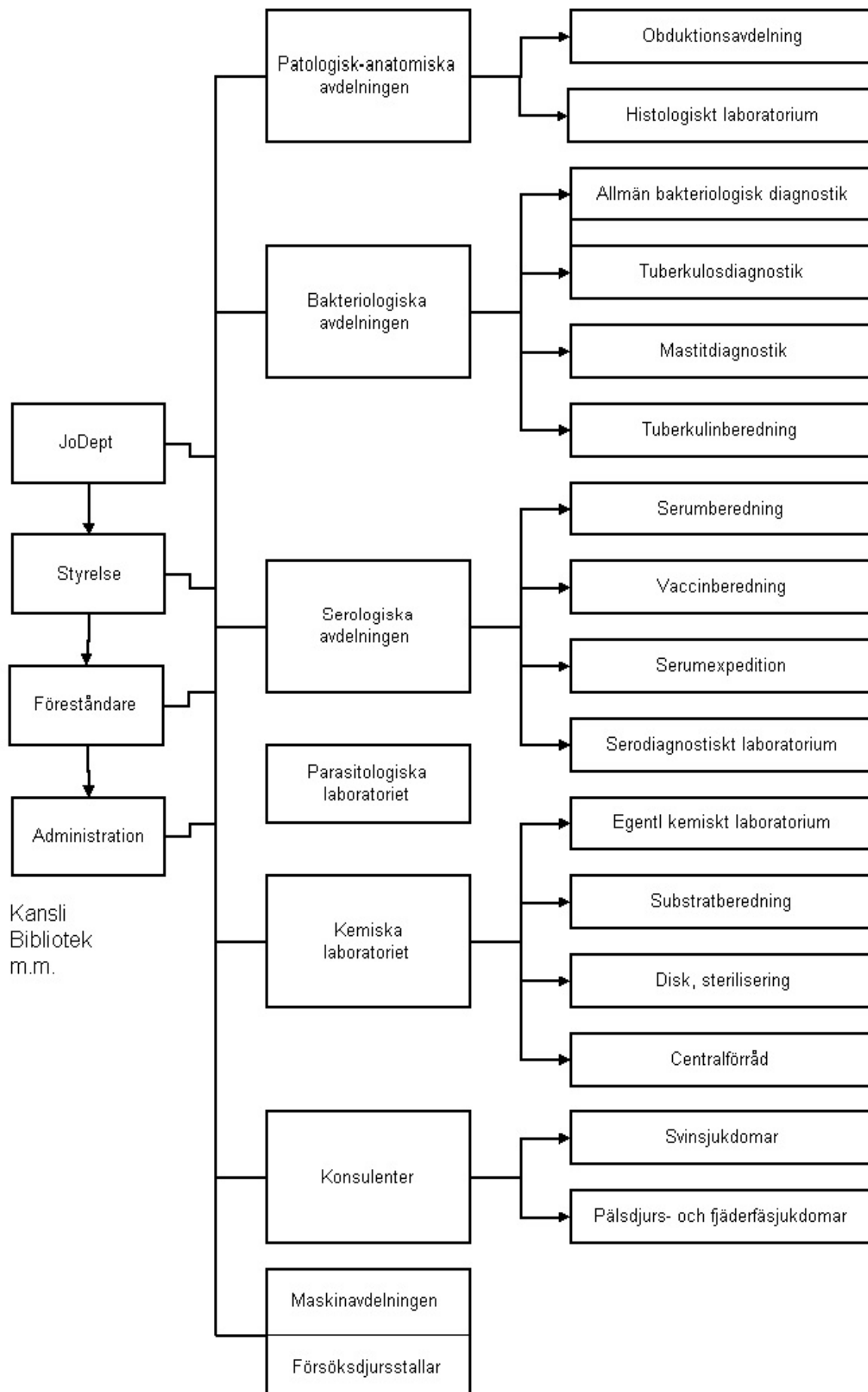
Sjukkort A och B tom 1982 utgallrade,
för att därefter gallras som ovan.

Requisitioner	2 år	SFS 1978:182 2§:2,3
Följesedlar	2 år	SFS 1978:182 2§:2,3
Räkningskopior kopior på beställningar, kopior på räkningsfakturor (som inte utgör bilagor till myndighetens bokföring.	2 år	SFS 1978:182 2§:2,3

Lab-jorunal (liggare)	5 år eller vid inaktualitet	SFS 1978:182 3§:3
“Skrivelser som åtföljt till anstalten insänt undersökningsmaterial”	2 år	SFS 1978:182 3§:1 Ersätter Kungl. Maj:t (socialdepartementets) 7 juni 1940, gallr.beslut

\$\$\$420397b@

Fig 1 Organisation av SVA 1944

\$\$\$420397c@

Fig 2 SVA:s nuvarande organisation

